

Op 23 maart is het vijftig jaar geleden dat de "grote boerenbetoging" doorging. Voor de wie toen nog niet geboren was of zelfs voor de huidige vijftigers, ondergetekende inclusief, is het verhaal er vooral één van horen zeggen. Honderdduizend boeren en tuinders uit zes Europese landen kwamen in Brussel samen om hun ongenoegen te uiten over het plan Mansholt. Dat was het eerste Europese landbouwbeleidsplan met potentieel grote impact op de landbouwbedrijvigheid. Het plan Mansholt wilde de discussie over structuur van de landbouw in Europa op gang brengen. Het streefde een hervorming na van de Europese landbouw om een einde aan te maken aan grote productieoverschotten. Productieoverschotten en het dumpen daarvan, kostten de Europese Economische Gemeenschap (EEG), de voorganger van de Europese Unie, veel geld en internationaal aanzien. Mansholt wilde daarom het systeem dat productieoverschotten stimuleerde uit de wereld helpen. Hij vroeg bij wijze van spreken aan duizenden boeren om te stoppen en om met een

kleinere groep door te gaan op grootschaliger en meer gecontroleerde wijze op de resterende bedrijven. Het blijkt nu een boemrang die vertrok in 1971 en anno 2021 terugkomt onder vorm van striemende kritiek op de "grootschaligheid en industrialisering" van de landbouwsector, terwijl die zijn oorsprong vindt in het Europese beleid sinds Mansholt.

Vijftig jaar later is het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), evenals het verzet ertegen, nog steeds actueel. Mansholts uitdaging, de hervorming van de Europese landbouw, was aan het eind van de jaren zestig ingegeven door ontwikkelingen als mechanisering en globalisering. Een op de wereldmarkt concurrerende Europese landbouw met een redelijke beloning voor de boeren was het nobele doel dat de Nederlander voor ogen had. Veel anders is het verhaal dat vandaag geschreven wordt door de Europese Commissie niet, alvast op handelsvlak toch. We stellen vast dat ook nu het vervagen van handelsbarrières de landbouwsector uitdaagt om mondiaal concurrerend te blijven. Het inkomensluik daarentegen wordt maar al te vaak uit het oog verloren. Landbouw(wereld)markten zijn anders dan andere, dat weet je uit je lessen landbouweconomie en dat ervaar je aan den lijve als actieve landbouwer tenzij je je enkel en alleen richt op de eigen dorpskern. Landbouwmarkten zijn veelal (wereld)markten met heel veel aanbieders, met een beperkte flexibiliteit langs aanbodzijde en een productie die sterk bepaald wordt door externe omstandigheden zoals weer en plagen. De landbouwmarkt is er één die je eigenlijk helemaal niet alleen kunt laten. Daarenboven houdt de marktwerking geen rekening met de niet-commerciële waarden zoals landschapsbeheer, omgevingszorg en biodiversiteit en zie je die niet in de eindproductprijs vervat zitten. Redenen waarom je voedsel niet volledig aan de vrije markt mag overlaten.

Het Europees landbouwbeleid laat ons wel steeds meer aan ons lot over en weigert halsstarrig productieregelingen overeind te houden, ze bouwde ze zelfs helemaal af. Elke dag ondervinden we de impact ervan in de meest gevoelige sectoren, zoals suiker en melk. De in 1971 zo verguisde Sicco Mansholt had misschien toch gelijk om een sterk geregelde Europese markt op te zetten? Buiten zijn ideeën over de nood aan schaalvergroting en de ermee gepaard gaande sterk opgedreven productie is dat aspect van zijn fameus plan van toentertijd bij velen uit het geheugen verdwenen. Vandaag de dag buigt Europa en haar lidstaten zich opnieuw over het volgende gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Dat nieuwe GLB moet gelinkt worden met de verduurzamingsplannen die uitgeschreven werden als de Green Deal van de Europese Commissie. Over een kostenverrekening daarvan praat de Commissie met geen woord.

Kijkend naar de huidige situatie van het GLB, heeft een historisch drempelmoment als het boerenprotest van 1971 zeker niet aan relevantie ingeboet. De geschiedenis herhaalt zich, al vijftig jaar lang.

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerensyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | @voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS

Industrieweg 53
8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | info@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | adviesbureau@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 29 | fax 051 24 25 39
www.vabsvzw.com | vabs@absvzw.be

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
T 051 26 08 30 | fax 051 24 25 39
www.nacvzw.be | info@nacvzw.be